

O c'hwederig eürus !

Loeiz Herrieu

(E fozelloù Foucaucourt (Somme)
16 a viz Meurzh 1916)

Ar mintin-mañ, e douster hag e splannder yaouank tarzh an deiz, e welan ur c'hweder o sevel en aer ag an amzer, en ur ganañ taer-taer, etre orjal merglet an div linenn. Hag e soñjan :

“ C'hwederig, ma mignon, c'hoantaat a ran da eürusted ! E da galon vihan, lec'h nend eus ket d'ar C'has a leugn hon hini-ni. E-pad ma 'z omp stummet da zistruj a zifeiz, savet ez teus un neizh, evit ar vuhez karantezus ha disoursi, e-mesk lasoù traisus stennet d'hor c'hasoni.

Met goap a rez ag an houarnaj goveliet da vab-den en e araj. A-dreist e bothouarnoù hag e orjal, te ' sav diflav, e glaster an ebr glan, en ur ganañ, hep dihan, da bozioù bresk, da sonenn skañv.

Da boñsined bihan, en o neizh nifl, o selloù d'al laez, trec'het da 'z uhelder, bamet da 'z levenez, a c'hoanta an deiz, ma c'hellint ivez parañ, gant o eskell, dumed flour ar c'hogus ha flourikaat o fluñv ouzh flamm an heol loskus ; sevel uhel, pell diouzh an douar, pell diouzh mab-den hag e safar, diouzh e randon ha fallantez.

O c'hwederig eürus !

Perak ne 'm eus ket me evel dout divaskell ?

Ma c'hellfen nijal, evel ma ra ma spered, da vro klet al lannoù, hañv ha goañv e bleuñv, am eus lezet e-barzh, setu pell zo, siwazh ! war dreuzoù ar mor bras, un neizh evel da hini, karantezus ivez, a hirvoudan dezhañ, a zoneded ma c'halon, noz-deiz, gant melkoni...”

Un tamm displeg

c'hweder = alc'hweder

a (dirak ur gensonenn)/ **ag** (dirak ur sonenn) = eus [*en aer ag an amzer* = *en aer eus an amzer*]

“**da** vab-den” ; “**da** 'z levenez” : e rannyezh Gwened e talv an araogenn “**da**” kement ha “**gant**” [gant mab-den ; gant da levenez].

Ne son ket mui telenn ar Barzh...

Loeiz Herrieu

*Son kuñv an delenn a zo deuet da vout mut
(Izaia XXIV-8)*

Er bed e hud un avel foll
Ha gwad mab-den a red diroll :
Ne son ket mui telenn ar barzh.

An den d'an den a hoch : « Lac'h ! Lac'h ! »¹
Selloù an holl a zo divarc'h².
Ar C'has a voug ar Garantez.

Kanenn ar Peoc'h hag ar Vuhez,
Kanenn ar Gwir, ar Garantez,
A oa hepken kanenn ar barzh.

Kanenn ar Gad, kanenn al Lazh,
Kanenn ar Gaou en deus, siwazh !
En deus goloet kan an Delenn.

Erbad³ eo deoc'h son ho sonenn ;
Gwell e viot ouzh ar Speurenn
Evit gortoz diwezh ar gad.

Ken na sec'ho un avel mat
Ar gwad skuilhet, daeroù an tad,
Daeroù ar vamm hag ar pried.

Ul liñsel veur war Vreizh ledet
A voug pep joa kentizh⁴ ganet,
Dreisti ne sav 'met ar bedenn.

Tavit, tavit, peoc'h d'an Anken
Betek ma vo arre an Nerzh
- Galloud al Loen – trec'het akerzh⁵
D'ar Garantez, mamm an Awen.

War an Talbenn (1917)

¹ Distagadur ordin ar ger "lazh", a glot amañ gant "divarc'h".

² Digor-bras, dispourbellet (gant an euzh, amañ)

³ erbad eo = didalvoud eo ; kaer ho po ober... ; aner eo

⁴ Diouzhtu, a boan ma sav ar joa ma vez mouget...

⁵ penn da benn, holl, mik.